

Πρόγραμμα Σπουδών Γυμνασίου

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΗ ΖΩΗ, ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ

Προτεινόμενο Υλικό

για την επεξεργασία των Θεματικών Ενοτήτων

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Σύγχρονες θρησκευτικές μορφές στην Ορθοδοξία και στον κόσμο

Κ ε ί μ ε ν α
για χρήση από τους μαθητές &
πληροφοριακό υλικό

Πίνακας περιεχομένων

Βιογραφικά στοιχεία του π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ	3
Αποφθέγματα π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ	4
Βίος του Αγίου Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτη	7
Αποφθέγματα Αγίου Πορφυρίου	8
Βιογραφικά στοιχεία του Ν. Νησιώτη	9
Αποφθέγματα του Ν. Νησιώτη	12
Βιογραφικά του Αλεξάνδρου Σμόρελ	12
Αποφθέγματα Α. Σμόρελ	13
Βιογραφικά στοιχεία του Ολιβιέ Κλεμάν	14
Αποφθέγματα του Ολιβιέ Κλεμάν	14
Βιογραφικά στοιχεία της Μητέρας Τερέζας	16
Αποφθέγματα της Μητέρας Τερέζας	16
Βιογραφικά στοιχεία του Ντίτριχ Μπονχέφερ	18
Αποφθέγματα του Ντίτριχ Μπονχέφερ	18
Βιογραφικά στοιχεία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ	19
Αποφθέγματα του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ	20
Βιογραφικά στοιχεία του Ντέσμοντ Τούτου	22
Αποφθέγματα του Ντέσμοντ Τούτου	24
Βιογραφικά στοιχεία του Μαχάτμα Γκάντι	25
Αποφθέγματα Μαχάτμα Γκάντι	27

Βιογραφικά στοιχεία του π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ

Ο Φλωρόφσκυ γεννήθηκε στην Οδησό της Ρωσίας στις 28 Αυγούστου του 1893, σε μια εποχή που άκμασε στη Ρωσία το εκπαιδευτικό πείραμα της τσαρικής αυλής, που απέφερε σημαντικές προσωπικότητες στην παγκόσμια λογοτεχνία, ζωγραφική, μουσική, ιατρική και τέχνες. Ο πατέρας του ήταν διευθυντής της Θεολογικής Ακαδημίας και προϊστάμενος του Καθεδρικού Ναού της Μεταμορφώσεως, ενώ η μητέρα του, η Klaudia Porgruzhenko, ήταν κόρη ενός καθηγητού της Εβραϊκής και της Ελληνικής γλώσσας. Η πρώτη επιστημονική εργασία του π. Φλωρόφσκυ, με τον τίτλο «Αντανακλαστική έκκριση σιέλου», γράφτηκε υπό την καθοδήγηση ενός των μαθητών του Ρανιον και δημοσιεύτηκε στα Αγγλικά το 1917 στο τελευταίο τεύχος του Δελτίου της Αυτοκρατορικής Ακαδημίας Επιστημών.

Το 1920 ο π. Φλωρόφσκυ, μαζί με τους γονείς του και τον αδελφό του Αντώνιο, έφυγε από τη Ρωσία και εγκαταστάθηκε αρχικά στη Σόφια της Βουλγαρίας. Άφησε πίσω του τον αδελφό του Βασίλειο, χειρουργό, ο οποίος πέθανε από αστία το 1924, και την αδελφή του Klaudia V. Floronsky, η οποία έγινε καθηγήτρια της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Οδησού. Το 1921 ο Πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας, Τόμας Μάζαρικ, προσκάλεσε τον π. Φλωρόφσκυ και τον αδελφό του Αντώνιο στην Πράγα. Ο π. Φλωρόφσκυ εκεί δίδαξε τη Φιλοσοφία του Δικαίου, τη στιγμή που ο Αντώνιος, λίγο αργότερα, θα γινόταν καθηγητής της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Πράγας.

Το 1922 ο Γεώργιος Φλωρόφσκυ παντρεύθηκε την Xenia Ivanova Simonova και μετοίκησε στο Παρίσι, όπου ίδρυσε μαζί με άλλους το Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου και δίδαξε εκεί ως Καθηγητής της Πατρολογίας (1926-1948). Το 1932 χειροτονήθηκε ιερέας και έθεσε τον εαυτό του υπό την κανονική εξάρτηση του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Το 1948 μετέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες και έγινε Καθηγητής της Θεολογίας στο Θεολογικό Σεμινάριο του Αγίου Βλαδίμηρου (από το 1948 ως το 1955) και κοσμήτορας από το 1950. Από το 1954 μέχρι το 1965 ήταν Καθηγητής της Ιστορίας της Ανατολικής Εκκλησίας στη Θεολογική Σχολή του Harvard, και ταυτόχρονα (1962-1965) συνεργαζόμενος Καθηγητής στο Σλαβικό Τμήμα και συνεργαζόμενος Καθηγητής της Θεολογίας στη Θεολογική Σχολή Holy Cross (1955-1959).

Αν και η διδασκαλία του π. Φλωρόφσκυ στο Σλαβικό Τμήμα (στο Πανεπιστήμιο του Harvard) ήταν μόνο σποραδική, συνέβαλε κατά πολύ μεγάλο μέρος στο να δημιουργηθεί μια γενεά Αμερικανών ειδικών στην Ιστορία του Ρωσικού πνευματικού πολιτισμού. Η παρατεταμένη επίδρασή του σε αυτή την περιοχή δεν προέρχεται από την καθ' αυτό διδασκαλία του, αλλά από το χρόνο και τη σκέψη που αφιέρωνε σε άτυπους «κύκλους» που δημιουργούνταν περιοδικά γύρω του στο Cambridge από εκείνους που είχαν διαβάσει το έργο του «Οι δρόμοι της Ρωσικής Θεολογίας» (τότε μόνο στα Ρωσικά), που ήταν για δεκαετίες ένα είδος «απαγορευμένου βιβλίου» για τους κανονικούς φοιτητές της Ρωσικής πνευματικής Ιστορίας, και τον αναζητούσαν όταν ανακάλυπταν ότι ήταν στη Θεολογική Σχολή. Για ένα διάστημα της θητείας του στο Harvard, οι κλάδοι της Πατρολογίας και της Ορθόδοξης σκέψης και των Ορθόδοξων θεσμών από την αρχαιότητα ως τον Σλαβικό κόσμο του 20ου αιώνα παρουσίασαν ιδιαίτερη άνθηση. Στις συνεδριάσεις του Τμήματος της Εκκλησιαστικής Ιστορίας εξέφραζε με παρρησία και σαφήνεια τις απόψεις του. Στις συνεδριάσεις του Συλλόγου των Καθηγητών του αναγνωρίστηκε

ότι είχε δραστικά αναβαθμίσει τους καταλόγους των βιβλίων προς μεγαλύτερη δόξα της Βιβλιοθήκης Andover του Harvard. Το 1964 ο π. Φλωρόφσκυ εξελέγη Διευθυντής του Οικουμενικού Ινστιτούτου που ίδρυσε ο Πάπας Παύλος ΣΤ΄ κοντά στα Ιεροσόλυμα. Ήταν ενεργό μέλος στο Εθνικό Συμβούλιο Εκκλησιών και στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και Αντιπρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Εκκλησιών από το 1954 ως το 1957.

Όταν έφυγε από το Harvard, ο Επίτιμος Καθηγητής Φλωρόφσκυ δίδαξε από το 1965 ως το 1972 στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Princeton, όπου είχε αρχίσει να κάνει διαλέξεις ήδη από το 1964 και ήταν επισκέπτης ομιλητής σε θέματα Πατρολογίας στο Θεολογικό Σεμινάριο του Princeton ήδη από το 1962 και ύστερα πάλι διακεκομμένα μετά την αποχώρηση του από το Πανεπιστήμιο. Η τελευταία του διδασκαλία έγινε το φθινοπωρινό εξάμηνο του 1978/79 στο Θεολογικό Σεμινάριο του Princeton.

Ο π. Φλωρόφσκυ κατά τη διάρκεια της καριέρας του έλαβε τιμητικά διδακτορικά διπλώματα από τα Πανεπιστήμια St. Andre's, Βοστώνης, Notre Dame, Princeton, Θεσσαλονίκης, Yale, και το Θεολογικό Σεμινάριο του Αγ. Βλαδίμηρου. Ήταν μέλος ή επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, της Αμερικανικής Ακαδημίας Τεχνών και Επιστημών, της Βρετανικής Ακαδημίας, και της Αδελφότητας του Αγ. Αλβανού και Αγ. Σεργίου.

Γ. Φλωρόφσκυ. ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A6%CE%BB%CE%BF%CF%81%CF%8C%CF%86%CF%83%CE%BA%CE%B9 (29/06/2016)

Αποφθέγματα π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ

«Η ενσάρκωση του Λόγου ήταν μια απόλυτη φανέρωση του Θεού. Ήταν η αποκάλυψη της ίδιας της ζωής...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ.101.

***

«Η ανάσταση του Χριστού προσφέρει την αθανασία και την αφθαρσία σε όλους με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, επειδή όλοι οι άνθρωποι έχουν την ίδια φύση με τον άνθρωπο Ιησού...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ.107.

***

«Η ανάσταση του Ιησού Χριστού είναι η νέα αρχή. Είναι η "καινή κτίσις". Είναι η αποκατάσταση της φύσης, την οποία ο Θεός παρέχει αγαπητικά και ελεύθερα...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ.106.

***

«Ο σκοπός της Εκκλησίας δεν είναι μόνο να λυτρώσει τους έξω από αυτόν τον κόσμο ανθρώπους, αλλά και τον ίδιο τον κόσμο...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Χριστιανισμός και Πολιτισμός*, ελλ. μτφ. Ν. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 2000, σ.123.

***

«Η εμπειρία της Εκκλησίας καθρεπτίζεται τόσο μέσα στην Αγία Γραφή όσο και στη Ιερά Παράδοσή της...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ.201.

***

«Η Εκκλησία είναι ενότητα. Η ενότητα αυτή εκφράζεται στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η ενότητα αυτή είναι λειτουργική και λατρευτική διότι η Εκκλησία πάνω από όλα είναι λατρεύουσα κοινότητα. Προηγείται μέσα σε αυτήν η λατρεία και ακολουθεί η διδασκαλία...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ. 159.

***

«Χωρίς το γεγονός της Ανάστασης δεν θα υπήρχε η εμπειρία της ευχαριστιακής σύναξης, ούτε όμως και χωρίς την ευχαριστιακή σύναξη θα υπήρχε η συγγραφή των βιβλίων της Καινής Διαθήκης, αφού η Καινή Διαθήκη γεννήθηκε μέσα σε αυτή...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ. 202.

***

«Το τραγικό όλου του χριστιανισμού είναι ότι η αγάπη και η αλήθεια του Θεού ερμηνεύεται και κατανοείται με διαφορετικούς τρόπους. Σε αυτό το σημείο υπάρχει η δυσπιστία, δηλαδή, ότι θεωρείται ιερό, άγιο για ορισμένους, είναι για τους άλλους δεισιδαιμονία...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ. 217.

***

«Ο άνθρωπος δε δημιουργήθηκε για να πεθάνει. Είχε τη δυνατότητα να επιλέξει τη ζωή, αλλά επέλεξε τη αφύσικη αποξένωση από το Θεό που είναι ο Κύριος και δημιουργός του...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθοδόξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ. 117.

«Ο άνθρωπος είναι εκείνος ο οποίος οφείλει να ανταποκρίνεται πνευματικά καθόλη τη διάρκεια του επίγειου βίου του, στην άνευ όρων δωρεά της χάριτος...»

Γ. Φλωρόφσκυ στο *Οι Βυζαντινοί Ασκητικοί και Πνευματικοί Πατέρες*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1992 σ. 39.

***

«Η καινή κτίση συνιστά ήδη ολοκληρωμένη λυτρωτική πραγματικότητα. Για τους ανθρώπους, ως πρόσωπα με πνευματική ελευθερία, αυτή η πραγματικότητα πρέπει να γίνει αντικείμενο οικειοποίησης-κοινωνίας εν Χριστώ...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Οι Βυζαντινοί Ασκητικοί και Πνευματικοί Πατέρες*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1992 σ. 62.

***

«Η βούληση του ανθρώπου μπορεί να θεραπευθεί μόνο ελεύθερα, μέσα στο «μυστήριο της ελευθερίας». Μόνο με αυτή την αυθόρμητη και ελεύθερη προσπάθεια εισέρχεται ο άνθρωπος σε εκείνη την καινή και αιώνια ζωή που αποκαλύφθηκε από τον Ιησού Χριστό...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα ορθόδοξου Θεολογίας* Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973, σ. 80.

***

«Η πίστη προς τον Ιησού Χριστό, είναι πίστη η οποία βασίζεται σε γεγονότα, όχι σε ιδέες ή απόψεις. Ακόμη και το ίδιο το «Σύμβολο της Πίστεως» είναι μια ιστορική μαρτυρία, μια μαρτυρία για τα σωτήρια και λυτρωτικά γεγονότα, τα οποία κατανοούνται από την πίστη του κάθε ανθρώπου ως «σημεία» της παρουσίας του Τριαδικού Θεού...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Δημιουργία και Απολύτρωση*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1983 σ. 280.

«Για να εισαχθεί, όμως, ο άνθρωπος στην πνευματική ζωή, πρέπει να αρχίσει με έναν αγώνα κατά των παθών. Γιατί η απαλλαγή από τα πάθη είναι μια κατάσταση ενεργούσα, μια κατάσταση πνευματικής ενεργητικότητας, η οποία κατακτάται μόνο ύστερα από αγώνες και δοκιμασίες...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Δημιουργία και Απολύτρωση*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1983 σ. 99.

***

«Η αμαρτία και το κακό δεν προέρχονται από μια εξωτερική αιτία, αλλά από μια εσωτερική αποτυχία, από τη διαστροφή της θέλησης του ανθρώπου...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Δημιουργία και Απολύτρωση*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1983 σ. 172.

***

«Η πτώση αλλά και η συνεχιζόμενη αμαρτία του ανθρώπου, συνίσταται στο γεγονός ότι ο άνθρωπος περιορίζεται στον εαυτό του, ότι ο άνθρωπος πέφτει, τρόπον τινά, σε αγάπη με τον εαυτό του. Με αυτή τη συγκέντρωση στον εαυτό του ο άνθρωπος, χωρίστηκε από τον Θεό και διέκοψε την πνευματική και ελεύθερη επαφή με τον Θεό...»

Γ. Φλωρόφσκυ, *Δημιουργία και Απολύτρωση*, ελλ. μτφ. Π. Πάλλη, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1983 σ. 172.

***

Βίος του Αγίου Πορφύριου του Καυσοκαλυβίτη

Ο Όσιος Πορφύριος γεννήθηκε στις 7 Φεβροηαρίου 1906 στο χωριό Άγιος Ιωάννης του σημερινού Δήμου Ταμιναίων της Εύβοιας. Το κοσμικό όνομά του ήταν Ευάγγελος Μπαϊρακτάρης και από πολύ νωρίς έδειξε έφεση προς το μοναχισμό. Έτσι, σε ηλικία 13 χρόνων και έχοντας τελειώσει μόνο την Β' Δημοτικού, μετέβη στη σκήτη της Αγίας Τριάδος, τα γνωστά "Καυσοκαλύβια" του Αγίου Όρους, όπου έζησε τα επόμενα 6 περίπου χρόνια, ως υποτακτικός σε δύο γέροντες μοναχούς, λαμβάνοντας το όνομα Νικήτας. Κατόπιν, λόγω σοβαρής ασθένειας, αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Εύβοια, όπου και εγκαταστάθηκε στην Ιερά Μονή Αγίου Χαραλάμπους Λευκών Ευβοίας, στο Αυλωνάρι της Εύβοιας.

Σε ηλικία 20 ετών συναντήθηκε με τον Αρχιεπίσκοπο του [Σινά](#) Πορφύριο, ο οποίος αναγνωρίζοντας σε αυτόν πνευματικά χαρίσματα, τον χειροτόνησε πρεσβύτερο, δίνοντάς του και το όνομα με το οποίο έμελλε να γίνει γνωστός. Τα επόμενα χρόνια, επειδή το μοναστήρι του Αγίου Χαραλάμπους Λευκών έγινε γυναικείο, ο π. Πορφύριος εγκαταστάθηκε στη Μονή Αγίου Νικολάου, στην Άνω Βάθεια του σημερινού Δήμου Αμαρυθίων, επίσης στην Εύβοια.

Το 1940, σε ηλικία 34 ετών, μετέβη στην Αθήνα, όπου στις 12 Οκτωβρίου διορίστηκε ως Εφημέριος στην εκκλησία του Αγίου Γερασίμου, στην Πολυκλινική Αθηνών στην Ομόνοια.

Στις 16 Μαρτίου 1970, έχοντας συμπληρώσει 35ετία, έλαβε μικρή σύνταξη από το Ταμείο Ασφαλίσεως Κληρικών Ελλάδος και αποχώρησε από τη θέση του εφημερίου του Αγίου Γερασίμου, όπου όμως συνέχισε να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως το 1973. Τη χρονιά εκείνη έφυγε από την Αθήνα για να εγκατασταθεί αρχικά στον Άγιο Νικόλαο, στα Καλλίσια (σημερινή Καλλιθέα) της Πεντέλης και μετά από μερικά χρόνια στο Μήλεσι της Μαλακάσας, όπου και οικοδόμησε το **Ιερό Ησυχαστήριο της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος**. Απέκτησε σημαντική φήμη και πολλοί πιστοί τον επισκέπτονταν στον τόπο διαμονής του.

Το Νοέμβριο του 1991 μετέβη στο παλαιό κελί του, στα Καυσοκαλύβια του Αγίου Όρους, όπου και κοιμήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, Κατατάχθηκε στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας, από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, στη συνεδρίασή της που διεξήχθη στις 27 Νοεμβρίου 2013.

Άγιος Πορφύριος, ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82 (29/06/2016)

***

Αποφθέγματα Αγίου Πορφύριου

«Κανείς δεν πρέπει να θέλει να σωθεί μόνος του, χωρίς να σωθούν και οι άλλοι. Είναι λάθος να προσεύχεται κανείς για τον εαυτό του, για να σωθεί ο ίδιος...»

Ανακτήθηκε από

<http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontosporfur/item/84312-osios-porfirios-apo-to-ego-sto-emeis> (29/06/2016)

***

«Όταν ξεχωρίζουμε τον εαυτό μας, δεν είμαστε χριστιανοί. Αληθινοί χριστιανοί είμαστε, όταν αισθανόμαστε βαθιά ότι είμαστε μέλη του μυστικού σώματος του Χριστού, της Εκκλησίας, με μια συνεχή σχέση αγάπης...»

Ανακτήθηκε από

<http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontosporfur/item/84312-osios-porfirios-apo-to-ego-sto-emeis> (29/06/2016)

***

«Όταν ζούμε ενωμένοι εν Χριστώ, δηλαδή όταν ζούμε την ενότητα μέσα στην Εκκλησία Του με το αίσθημα του ενός. Αυτό είναι το μεγαλύτερο βάθος, η μεγαλύτερη έννοια που έχει η Εκκλησία. Εκεί βρίσκεται το μυστήριο· να ενωθούν όλοι σαν ένας άνθρωπος εν Θεώ...»

Ανακτήθηκε από

<http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontosporfur/item/84312-osios-porfirios-apo-to-ego-sto-emeis> (29/06/2016)

***

«Είμαστε ένα ακόμη και με τους ανθρώπους που δεν είναι κοντά στην Εκκλησία. Είναι μακριά από άγνοια. Η Εκκλησία είναι νέα ζωή εν Χριστώ. Στην Εκκλησία δεν υπάρχει θάνατος, δεν υπάρχει κόλασις...»

Ανακτήθηκε από

<http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontosporfur/item/84312-osios-porfirios-apo-to-ego-sto-emeis> (29/06/2016)

***

«Μην προσπαθείτε με ανθρώπινους τρόπους να διορθώσετε κακές καταστάσεις. Δεν έρχεται κανένα καλό αποτέλεσμα. Μόνο με την προσευχή θα

φέρετε αποτέλεσμα. Να επικαλείσθε τη θεία Χάρη για όλους. Να πάει η θεία Χάρις μέσα στην ψυχή τους και να τους αλλοιώσει. Αυτό θα πει χριστιανός...»

Ανακτήθηκε από <http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontos-porfur/item/84075-%CE%BC%CF%8C%CE%BD%CE%BF-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B7%CE%BD%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B5%CF%85%CF%87%CE%AE-%CE%B8%CE%B1-%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CF%84%CE%B5%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%B5%CF%83%CE%BC%CE%B1> (29/06/2016)

***

«Το Πνεύμα το Άγιον εισχωρεί παντού. Γιαυτό εκείνος που εμφορείται υπό του Αγίου Πνεύματος έχει και αυτός τη γνώση του Θεού. Γνωρίζει το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον. Του τα φανερώνει το Άγιον Πνεύμα. Τίποτα δεν είναι άγνωστο στον Θεό απ' τις πράξεις μας...»

Ανακτήθηκε από <http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontos-porfur/item/83666-%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CF%80%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%BF-%CE%B8%CE%B5%CF%8C%CF%82-%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%81%CE%AF%CE%B6%CE%B5%CE%B9,-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%AC-%CE%B4%CE%B5%CE%BD-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B6%CE%B5%CE%B9> (29/06/2016)

***

«Να είμαστε ταπεινοί, αλλά να μην ταπεινολογούμε. Η ταπεινολογία είναι παγίδα του διαβόλου, που φέρνει την απελπισία και την αδράνεια, ενώ η αληθινή ταπείνωση φέρνει την ελπίδα και την εργασία των εντολών του Χριστού...»

Ανακτήθηκε από <http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontos-porfur> (29/06/2016)

***

«Είναι ασύλληπτη η γνώση του Θεού απ' το δικό μας νου. Είναι άπειρη, περιλαμβάνει όλα τα όντα, ορατά και αόρατα, έσχατα και αρχαία. Τα γνωρίζει ο Θεός όλα με ακρίβεια, σε όλο το βάθος και το πλάτος τους...»

Ανακτήθηκε από <http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontos-porfur> (29/06/2016)

«Αυτά πού θέλετε να πείτε στα παιδιά σας, να τα λέτε με την προσευχή σας...»

Ανακτήθηκε από <http://www.vimaorthodoxias.gr/didaches/gerontos-porfur> (29/06/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία του Ν. Νησιώτη

Βίος

Ο **Νικόλαος Α. Νησιώτης** γεννήθηκε την 21η Μαΐου 1924 στην Αθήνα. Ο πατέρας του, Άγγελος Νησιώτης ήταν ιερωμένος καταγόμενος από τη Μικρά Ασία. Τις

εγκύκλιες σπουδές του τις πραγματοποίησε στην Ιόνιο Σχολή από το 1932 μέχρι το 1942 οπότε εισήχθη για σπουδές στη Θεολογική Σχολή Αθηνών από όπου αποφοίτησε το 1947. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Ζυρίχη της Ελβετίας από το 1948 μέχρι το 1949 και παρακολούθησε μαθήματα Του θεολόγου Εμίλ Μπρούνερ και του ψυχολόγου Κάρλ Γκούσταβ Γιούνγκ. Μετά το διάστημα 1949-1951 οπότε πραγματοποίησε τη στρατιωτική του θητεία, επέστρεψε στη Βασιλεία της Ελβετίας για τη συνέχιση των μεταπτυχιακών του σπουδών παρακολουθώντας τους Καρλ Μπαρτ και Καρλ Γιάσπερς. Το 1952 με 1953 μεταβαίνει στο Βέλγιο στο Καθολικό Πανεπιστήμιο της Λουβαίν απ' όπου λαμβάνει μεταπτυχιακό δίπλωμα (Licence) φιλοσοφίας.

Ακαδημαϊκή δράση

Επιστρέφει στην Αθήνα όπου εργάζεται ως πανεπιστημιακός βοηθός στο Θεολογικό Σπουδαστήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1956 αναγορεύεται αριστοβάθμιος διδάκτωρ της θεολογίας με διατριβή "Υπαρξισμός και χριστιανική πίστη κατά τον S. Kierkegaard και τους συγχρόνους υπαρξιστάς φιλοσόφους K. Jaspers, M. Heidegger και J.P. Sartre". Επίσης εκλέγεται καθηγητής του Πανεπιστημίου της Γενεύης στο οποίο διδάσκει από το 1962 μέχρι το 1974 και κοσμήτορας της Μεταπτυχιακής Σχολής Οικουμενικών Σπουδών από το 1966 μέχρι το 1974. Από το 1984 μέχρι το 1986 διετέλεσε πρόεδρος της "Διεθνούς Ακαδημίας Θρησκευτικών Επιστημών στις Βρυξέλλες. Στην Ελλάδα το 1965 αναγορεύθηκε έκτακτος καθηγητής και τακτικός από το 1968 μέχρι το 1986 στην έδρα Φιλοσοφίας της Θρησκείας μετά Στοιχείων της Ψυχολογίας της Θρησκείας στη Θεολογική Σχολή Αθηνών. Από το 1976 μέχρι το 1977 διετέλεσε κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής και από το 1982 μέχρι το 1986 πρόεδρος του τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής Αθηνών. Διετέλεσε επισκέπτης καθηγητής στη Θεολογική Σχολή της Neuchatel (1965-1966), της Βοστώνης (1962), του Σικάγο, της Πενσυλβάνια, του Μάντσεστερ (1981) και της Καλοφόρνια.

Η δράση του στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών

Από το 1956 μέχρι το 1974 εργάστηκε στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και στο Οικουμενικό Ινστιτούτο στην Ελβετία. Στο τελευταίο διήλθε από όλα τα επίπεδα: εκπαιδευτής (1956-1958), υποδιευθυντής (1958-1962), συνδιευθυντής (1962-1965) και τέλος διευθυντής (1965-1974). Επίσης αναγορεύθηκε σε αναπληρωτή γενικός Γραμματέας του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών από το 1968 μέχρι το 1972. Δύο φορές προτάθηκε για τη θέση του γενικού γραμματέα του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών που όμως αρνήθηκε λόγω των ακαδημαϊκών υποχρεώσεων του στην Ελλάδα. Διετέλεσε ορθόδοξος παρατηρητής στη Β' Βατικανή Σύνοδο εκπροσωπώντας το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και με την ίδια ιδιότητα συμμετείχε στις εργασίες των Πανορθόδοξων Διασκέψεων στην Ρόδο το 1961 και 1964. Από το 1977 μέχρι το 1982 ήταν πρόεδρος του Τμήματος "Πίστης και Τάξις" (Faith and Order) του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών.

Η ενασχόλησή του με τον αθλητισμό

Μέσα από τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο ασχολήθηκε με την καλαθόσφαιρα στην οποία διακρίθηκε λαμβάνοντας και τη θέση του εθνικού προπονητή. Διετέλεσε τακτικό μέλος και στη συνέχεια αντιπρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Ολυμπιακών

Αγώνων από το 1975 μέχρι το 1986, πρόεδρος της Εφορείας της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας (1977-1986) και μόνιμος αντιπρόσωπος της Ελλάδος στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Πρώτος εισήγαγε στην Ελλάδα τις νεώτερες τεχνικές στην καλαθόσφαιρα αναδεικνύοντας την ομάδα του σε πρωταθλήτρια της Ευρώπης.

Τιμητικές διακρίσεις

Είχε αναγορευθεί σε επίτιμο διδάκτορα από το Ορθόδοξο Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου στο Παρίσι (1965) και από τα πανεπιστήμια Άμπερντιν της Σκωτίας (1967), Βουκουρεστίου (1977), Γενεύης (1984). Έλαβε το παράσημο του Χρυσού Σταυρού του Τάγματος του Γεωργίου του Α΄(1966), τον τίτλο του Άρχοντος Νοταρίου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, του Ταξιάρχου του Τάγματος των Ορθοδόξων Σταυροφόρων του Παναγίου Τάφου του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και το Αργυρό Μετάλλιο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στις 18 Αυγούστου του 1986.

Η θεολογική σκέψη του

Ως θεολόγος προτείνει την “περσοναλιστική” προσέγγιση της ελληνικής πατερικής σκέψης σε διάλογο με το σύγχρονο κόσμο, χριστιανικό και μη. Επικεντρώνεται στην τριαδολογία και πνευματολογία της Ορθόδοξης θεολογικής παράδοσης ως υπέρβαση στην Ρωμαιοκαθολική θεολογική απολυτοποίηση του Θεού-Πατρός και στην προτεσταντικό υπερτονισμό της θεολογίας του Υιού-Χριστού. Στα πλαίσια του Οικουμενισμού εισηγείτο ό,τι προϋποθέσεις για την μεταξύ των Εκκλησιών ενότητα ήταν ο διάλογος και η αυτοκριτική. Ως προς τη θεολογική του γνωσιολογία ξεκινά από την απόρριψη της γνώσης του Θεού ως αντικειμένου, των γνωσιολογικών αρχών της αποδεικτικής νοησιαρχίας. Και οι Ορθόδοξες κατηγορίες της γνώσεως του Θεού κατά τον Νησιώτη είναι η μετάνοια ως αλλαγή τρόπου σκέψεως, η δυναμική πίστη εν ελευθερία και ως έργο αγάπης μέσα στον κόσμο και η ευχαριστία ως δοξολογία.

Η φιλοσοφική σκέψη του

Ο άξονας της σκέψης πάνω στον οποίο κινήθηκε ήταν από τον υπαρξισμό στον περσοναλισμό. Πρώτος αυτός εισήγαγε στην Ελλάδα τους προβληματισμούς της υπαρξιστικής φιλοσοφίας με επιστημονική θεμελίωση και τεκμηριωμένες κριτικές επιφυλάξεις. Η φιλοσοφική του ιδιαιτερότητα έγκειται στο ό,τι δεν περιορίστηκε στην ανθρωπολογία αλλά επεκτάθηκε και στην κοινωνιολογία, στην ψυχολογία και την επιστημολογία.

Συγγραφικό έργο

Το συγγραφικό του έργο είναι εκτενές, θεματικά πολύπλευρο (θεολογία, φιλοσοφία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, ολυμπισμός).

- Ύπαρξισμός και χριστιανική πίστης κατά τον S. Kierkegaard και τους συγχρόνους υπαρξιστάς φιλοσόφους K. Jaspers, M.Heidegger και J.P. Sartre” –Διδακτορική διατριβή, Αθήναι 1956 και 3η εκδ. εκδ. Μήνυμα, Αθήνα, 1985
- Προλεγόμενα εις την θεολογικήν γνωσιολογίαν. Το ακατάληπτον του Θεού και η δυνατότης γνώσεως Αυτού, Αθήναι ,1965.

- Φιλοσοφία της θρησκείας και φιλοσοφική θεολογία. Σκέψεις επί του προβλήματος της θέσεως της φιλοσοφίας εν τη συστηματική θεολογία, Αθήναι 1965

Ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AF%CE%BA%CE%BF%CF%82_%CE%9D%CE%B7%CF%83%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B7%CF%82

***

Αποφθέγματα του Ν. Νησιώτη

«Ο Θεός της ψυχολογίας δεν είναι ο αποκαλυπτόμενος τη ίδια ενεργεία Θεός...»

Ν. Νησιώτης, Προλεγόμενα εις την θεολογικήν γνωσιολογίαν. Το ακατάληπτον του Θεού και η δυνατότης γνώσεως Αυτού, Αθήναι ,1965 σ. 116.

***

«Ο Θεός δεν είναι δυνατόν να γνωρισθῆ μέσω των αρχετύπων της ανθρώπινης ψυχῆς...»

Ν. Νησιώτης, Προλεγόμενα εις την θεολογικήν γνωσιολογίαν. Το ακατάληπτον του Θεού και η δυνατότης γνώσεως Αυτού, Αθήναι ,1965 σ. 117.

«Η κριτική της εκστασιακῆς καταστάσεως των μυστικῶν υπό των συγχρόνων ψυχολόγων είναι εν πολλοῖς εμπαθῆς και προέρχεται συχνάκις ἐξ αρνητικῶν ἐναντίον της πίστεως προκαταλήψεις. Είναι ὅμως, ἐξ ἄλλου, ἀληθές ὅτι μέρος των κριτικῶν τούτων καταδεικνύουν τους κινδύνους της μετατροπῆς της ζώσης πίστεως εις παθολογικήν τινά ἐκφρασιν υποκειμενιστικῆς θρησκευτικότητος...»

Ν. Νησιώτης, Προλεγόμενα εις την θεολογικήν γνωσιολογίαν. Το ακατάληπτον του Θεού και η δυνατότης γνώσεως Αυτού, Αθήναι ,1965 σ. 130.

***

«Ο Ν. Νησιώτης με βάση την ύπαρξη κατανοοῦσε την ψυχὴ ὡς ἐνοποιητικὸ ἀρμό του ἀνθρώπου στη σχέση του με τον Θεό. Ο περσοναλισμὸς του Νησιώτη χρωμάτιζε τη θρησκευτοψυχολογική του παλέτα και ἐμπλούτιζε τους ἰριδισμοὺς της σκέψης του...»

Μ. Μπέγζου, Ψυχολογία της Θρησκείας, ἐκδόσεις Ἑλληνικά Γράμματα, Αθήνα, σ. 34.

***

Βιογραφικά του Αλεξάνδρου Σμόρελ

«Ο Αλέξανδρος Schmorell γεννήθηκε στο Orenburg της Ρωσίας, στις 16 Σεπτεμβρίου 1917 (3 Σεπτέμβρη για το Ιουλιανό Ημερολόγιο), και βαφτίστηκε στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Ο πατέρας του, Ούγκο Schmorell, ήταν ένας γιατρός γερμανικής καταγωγῆς που γεννήθηκε και ἔζησε στη Ρωσία ἐκτός ἀπο την περίοδο που σπούδαζε ἰατρική στην Γερμανία. Η μητέρα του, Nataliya Vvedenskaya, ήταν

Ρωσίδα και κόρη ενός Ρώσου Ορθόδοξου Ιερέα. Ο Άγιος Μάρτυς Αλέξανδρος Σμορέλ (Αλέξανδρος του Μονάχου) ήταν ένας φοιτητής της ιατρικής, ο οποίος κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου υπήρξε ένα από τα ιδρυτικά μέλη της ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ αντι-ναζιστικής ομάδας, με το όνομα "Λευκό Ρόδο"(White Rose). Μαζί με τα άλλα μέλη της ομάδας, προσπάθησε να συσπειρώσει όσους Γερμανούς ήθελαν ή προσπαθούσαν να αντισταθούν στον Χίτλερ και το ναζιστικό καθεστώς. Συνελήφθη το Φεβρουάριο του 1943, και εκτελέστηκε στις 13 Ιουλίου 1943, στις φυλακές Stadelheim στο Μόναχο. Στις 5 Φεβρουαρίου 2012, η Ρωσική Ορθόδοξη εκκλησία των κατέταξε μεταξύ των νέων Ρώσων Αγίων Μαρτύρων και Ομολογητών της διασποράς, ορίζοντας ως ημερομηνία εορτής της μνήμης του την 13 Ιουλίου (ημέρα που αποκεφαλίστηκε απο του Γερμανούς Ναζί)...» Ανακτήθηκε από http://klassikoperiptosi.blogspot.com/2013/03/blog-post_5.html (29/06/2016)

***

Αποφθέγματα Α. Σμόρελ

«Κάθε λέξη από το στόμα του Χίτλερ είναι ένα ψέμα. Όταν μιλά για ειρήνη, εννοεί τον πόλεμο και όταν κατά τρόπο βλάσφημο χρησιμοποιεί το όνομα του Παντοδύναμου, εννοεί τη δύναμη του κακού, τον εκπεσόντα άγγελο, το Σατανά. Το στόμα του είναι το δύσσομο στόμιο της Κολάσεως και η ισχύς του εκ βάθρων καταραμένη...» Ανακτήθηκε από <http://www.pemptousia.gr/2014/07/alexanter-smorel-o-antinazistis-neom/> (29/06/2016)

***

«Ο άνθρωπος είναι, βέβαια, ελεύθερος, αλλά χωρίς τον αληθινό Θεό είναι ανυπεράσπιστος ενάντια στο κακό. Είναι σαν καράβι χωρίς πηδάλιο, στο έλεος της θύελλας, σαν μικρό παιδί χωρίς τη μητέρα του, σαν σύννεφο που διαλύεται στον αέρα. Και σε ρωτάω, σαν Χριστιανό που αγωνίζεσαι για τη διαφύλαξη του πιο πολύτιμου θησαυρού σου, μήπως διστάζεις, μήπως ξεπέφτεις στη δολιότητα, τον υπολογισμό και την αναβλητικότητα, με την ελπίδα ότι κάποιος άλλος θα σηκώσει το χέρι για να σε υπερασπίσει; ...» Ανακτήθηκε από <http://www.pemptousia.gr/2014/07/alexanter-smorel-o-antinazistis-neom/> (29/06/2016)

***

«Σήμερα, με τη θέληση του Θεού, η επίγεια ζωή μου θα κλείσει, προκειμένου να μεταβώ σε μian άλλη, που ποτέ δεν θα τελειώσει, όπου όλοι μας θα συναντηθούμε...» Ανακτήθηκε από <http://www.pemptousia.gr/2014/07/alexanter-smorel-o-antinazistis-neom/> (29/06/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία του Ολιβιέ Κλεμάν

Ο Olivier Clément-Maurice (17 Νοέμ, 1921 - 15 Ιαν, 2009) ήταν Ορθόδοξος θεολόγος, ο οποίος δίδαξε στο Ορθόδοξο Θεολογικό Ινστιτούτο στο Παρίσι, Άγιος Σέργιος. Επίσης, προώθησε ενεργά την επανένωση των Χριστιανών, το διάλογο μεταξύ χριστιανών με ανθρώπους άλλων πεποιθήσεων, καθώς και την εμπλοκή των χριστιανών διανοητών με σύγχρονη σκέψη και την κοινωνία.

Γεννήθηκε το 1921 στο Cevennes της Γαλλίας

Έγινε ένας οπαδός του Ιησού Χριστού στην ηλικία των τριάντα, μετά από μια μακρά αναζήτηση στον αθεϊσμό και στις ασιατικές πνευματικότητες. Είχε ανακαλύψει, μέσα από την ανάγνωση των χριστιανικών φιλοσόφων Νικολάου Berdyaev και ο Βλαντιμίρ Lossky τη σκέψη των Πατέρων της αρχαίας αδιαίρετης εκκλησίας, και έλαβε το βάπτισμα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, εντός της γαλλόφωνο μητρόπολη του Πατριαρχείου Μόσχας στο Παρίσι.

Εντός του πεδίου των δραστηριοτήτων διδασκαλίας του, ο Oliver Clement ασχολούταν με τη ζωή και την μαρτυρία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Γαλλία. Ενέπνευσε επίσης το έργο της Ορθόδοξης Κοινότητας στη Δυτική Ευρώπη από την ίδρυσή της στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και συμμετείχε στην Ορθόδοξη Χριστιανική συνέδρια στη Δυτική Ευρώπη από το 1971

Ήταν αυτός που στις ερωτήσεις της νεωτερικότητας έδωσε μεγάλη προσοχή. Δημιούργησε ένα αξιόλογο συγγραφικό έργο.

Πέθανε στις 15 Ιανουαρίου 2009.

***

Αποφθέγματα του Ολιβιέ Κλεμάν

«Αν δεν είχα γίνει Ορθόδοξος, δεν ξέρω αν θα είχα κατορθώσει να ζω...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

<http://www.vimaorthodoxias.gr/perizois/item/38309-%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%B2%CE%B9%CE%AD-%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%AC%CE%BD-%C2%AB%CE%B1%CE%BD-%CE%B4%CE%B5%CE%BD-%CE%B5%CE%AF%CF%87%CE%B1-%CE%B3%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CE%B9-%CE%BF%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%BF%CF%82-%CE%B4%CE%B5%CE%BD-%CE%BE%CE%AD%CF%81%CF%89-%CE%B1%CE%BD-%CE%B8%CE%B1-%CE%B5%CE%AF%CF%87%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B8%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CE%B6%CF%89%E2%80%A6C2%BB> (29/06/2016)

***

«Ζούσα σ' ένα περιβάλλον ριζικά άθεο, κατάπληκτος που υπήρχα, που ανάσaina, που βιάδιζα: όταν είσαι νέος, το βιάδισμα είναι σχεδόν χορός, εκφράζει, δίχως να το σκέφτεσαι, το ξεχείλισμα της ζωής. Αλλά παράλληλα αγωνιούσα για το τίποτα που έμοιαζε ότι θα καταβρόχθιζε τα πάντα. Ο πόλεμος, τα ολοκληρωτικά καθεστώτα έρχονταν να προστεθούν στο παράλογο. Η ένταση να ζεις ήταν κάποτε τέτοια ώστε

όλες αυτές οι ερωτήσεις έμοιαζαν μάταιες. Κι όμως. Περπατούσα στην άκρη μιας θάλασσας αστραφτερής, ο ήλιος που βασίλευε ζωγράφιζε έναν μακρύ ασημένιο δρόμο πάνω στα κύματα. Μια λύπη με πλημμύριζε. Αυτή η λαμπρότητα δεν ήταν άλλο από τη μάσκα που σκέπαζε το κενό. Η ομορφιά του κόσμου δεν παρηγορεί, αυτή έχει ανάγκη να παρηγορηθεί. Στο Ταϊζέ, άνθρωποι ποικίλων ομολογιακών, εθνικών, πολιτισμικών, γλωσσολογικών προελεύσεων, προσεύχονται και εργάζονται μαζί. Ο Χριστός καταρρίπτει κάθε διαχωριστικό τείχος. Αυτή η ιστορική και γεωγραφική ποικιλομορφία σβήνεται μπροστά στην ποικιλομορφία των χαρισμάτων...»

Ολιβιέ Κλεμάν, από το οπισθόφυλλο του βιβλίου Ταϊζέ, εκδόσεις Μαΐστρος, αθήνα 2015

***

«Η εικόνα, λοιπόν, δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο, ούτε ακόμη και μια απλή εικονογράφηση της Γραφής. Είναι αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας, αποτελεί «μέσο για να γνωρίσουμε το Θεό και να ενωθούμε μαζί Του...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/contacts_clement_theology.html
(29/06/2016)

***

«Οι μάρτυρες αφομοιώνονται με το ένδοξο σώμα του Αναστάσιου και γίνονται κατά κάποιον τρόπο Ευχαριστία...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/cleman_paratiriseis1.html (29/06/2016)

***

«Η ανταρσία του εφήβου εναντίον του πατέρα δεν είναι, γενικά, η άρνηση της ουσίας της πατρότητας. Είναι η αναζήτηση μιας άλλης πατρότητας, μιας πατρότητας που θα την διάλεγε και που δεν θα επιβάλλονταν, μιας πατρότητας συνδεδεμένης με την ελευθερία με έναν αδελφικό δεσμό, μιας πατρότητας για τη μύηση στο Πνεύμα...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/cleman_paratiriseis1.html (29/06/2016)

***

«Οι άνθρωποι αυτής της εποχής έχουν ανάγκη από ανθρώπους που να είναι δέντρα, έχουν ανάγκη από μιαν ορισμένη σιωπηλή ειρήνη : πλησιάζει κανείς σ' όποιον αισθάνεται κάτι αληθινό...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/cleman_paratiriseis2.html (29/06/2016)

***

«Μονάχα ο άνθρωπος της προσευχής θα μπορεί να μαρτυρήσει μέσα σ' ένα κόσμο προφορικού πληθωρισμού όπου οι λέξεις αλληλοσυγκρούονται χωρίς να κατανικιέται η μοναξιά. Μονάχα αυτός ο άνθρωπος θα μπορεί να μαρτυρήσει για το Λόγο που έγινε σάρκα, για το Λόγο που έγινε πρόσωπο...»

Ολιβιέ Κλεμάν, ανακτήθηκε από

http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/cleman_paratiriseis2.html (29/06/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία της Μητέρας Τερέζας

Η Μητέρα Τερέζα γεννήθηκε στις 26 Αυγούστου του 1910 στα Σκόπια της τότε Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (σήμερα πρωτεύουσα της ΠΓΔΜ). Είχε, ωστόσο, καταγωγή από την Σκόδρα της Αλβανίας. Πήγε στο Νταρτζιλινγκ της Ινδίας το 1929 και ορκίστηκε ως μοναχή το 1931. Το 1937 δούλεψε σαν δασκάλα σε ένα σχολείο στην Καλκούτα. Το 1950, πήρε την άδεια από το Βατικανό για να ξεκινήσει το ιεραποστολικό της έργο. Το 1952 μετέτρεψε έναν παλιό Ινδουιστικό ναό στην Καλκούτα σε κτίριο για την ίαση των ανθρώπων που πεθαίνουν. Επίσης, το 1955 άνοιξε ένα ορφανοτροφείο στην Καλκούτα. Στην συνέχεια άνοιξε νοσοκομεία και ορφανοτροφεία σε ολόκληρη την Ινδία αλλά και στην Ρώμη, την Τανζανία και την Αυστρία.

Το 1979 κέρδισε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο προκειμένου να βοηθήσει τους φτωχούς και τους αρρώστους. Ενδεικτικά, βοήθησε τους πεινασμένους στην Αιθιοπία, τα θύματα της πυρηνικής έκρηξης στο Τσερνομπίλ το 1986, καθώς και τα θύματα του σεισμού στην Αρμενία το 1988. Το 1983, κατά την διάρκεια επίσκεψής της στον Πάπα Ιωάννη Παύλο Β', έπαθε καρδιακή προσβολή και έκτοτε κυκλοφορούσε με βηματοδότη. Η Μητέρα Τερέζα πέθανε το 1997 στην Καλκούτα της Ινδίας.

Ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B7%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%B1_%CE%A4%CE%B5%CF%81%CE%AD%CE%B6%CE%B1 (01/07/2016)

***

Αποφθέγματα της Μητέρας Τερέζας

«Αν δεν έχουμε ειρήνη, είναι επειδή έχουμε ξεχάσει ότι ανήκουμε ο ένας στον άλλο...»

Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από

<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Αν κρίνεις τους ανθρώπους, δεν έχεις χρόνο να τους αγαπήσεις...»

Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από

<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

«Έχω ανακαλύψει το παράδοξο ότι αν συνεχίζω να αγαπάω όλο και περισσότερο μέχρι να πονέσω, τότε δεν υπάρχει πόνος, μονάχα περισσότερη αγάπη...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Η μοναξιά είναι η πιο τρομερή φτώχεια...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Αν δεν μπορούμε να αγαπήσουμε τον άνθρωπο που βλέπουμε, πως μπορούμε να αγαπήσουμε τον Θεό που δεν τον βλέπουμε; ...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Ο καρπός της σιωπής είναι η προσευχή. Ο καρπός της προσευχής είναι η πίστη. Ο καρπός της πίστης είναι η αγάπη. Ο καρπός της αγάπης είναι η προσφορά. Ο καρπός της προσφοράς είναι η ειρήνη...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Αν θέλεις να δουλέψεις για την παγκόσμια ειρήνη, πήγαινε σπίτι σου και αγάπα την οικογένειά σου...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Ίσως να μην μπορούμε να κάνουμε μεγάλα πράγματα σ' αυτή τη γη. Αλλά σίγουρα μπορούμε να κάνουμε μικρά πράγματα με μεγάλη Αγάπη...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.cognosco.gr/Gnwmika/artists.jsp?key=1594> (01/07/2016)

***

«Μια από τις μεγαλύτερες αρρώστιες είναι να μην είσαι τίποτα για κανέναν...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1191> (01/07/2016)

***

«Η μοναξιά και η αίσθηση ότι δεν σε θέλουν είναι η χειρότερη φτώχεια...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1191> (01/07/2016)

***

«Και εμείς οι ίδιοι αισθανόμαστε πως αυτό που κάνουμε είναι σταγόνα στον ωκεανό. Αλλά ο ωκεανός θα ήταν μικρότερος αν έλειπε αυτή η σταγόνα...»
Μητέρα Τερέζα, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1191> (01/07/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία του Ντίτριχ Μπονχέφερ

Ο **Ντίτριχ Μπονχέφερ** (*Dietrich Bonhoeffer*, 4 Φεβρουαρίου 1906 - 9 Απριλίου 1945) ήταν Γερμανός Λουθηρανός ποιμένας και θεολόγος. Επίσης συμμετείχε στο Γερμανικό κίνημα αντίστασης κατά του Ναζισμού, και ήταν ιδρυτικό μέλος της Ομολογητικής Εκκλησίας, η οποία εκδήλωνε αντίθεση στο Ναζισμό. Η ανάμειξή του σε σχέδια μελών της γερμανικής Στρατιωτικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, Abwehr, για τη δολοφονία του Αδόλφου Χίτλερ, είχε ως αποτέλεσμα τη σύλληψή του, τον Απρίλιο του 1943, και μετέπειτα την εκτέλεσή του με απαγχονισμό τον Απρίλιο του 1945, λίγο πριν τη λήξη του πολέμου. Οι απόψεις του για το ρόλο του Χριστιανισμού στον κόσμο έχουν ασκήσει σημαντική επιρροή στην θεολογική σκέψη.

Η μνήμη του Ντίτριχ Μπονχέφερ, ως θεολόγου και μάρτυρα, τιμάται από τις Λουθηρανικές και τις Αγγλικανικές εκκλησίες στις 9 Απριλίου.

Ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CF%84%CE%AF%CF%84%CF%81%CE%B9%CF%87_%CE%9C%CF%80%CE%BF%CE%BD%CF%87%CE%AD%CF%86%CE%B5%CF%81
(01/07/2016)

***

Αποφθέγματα του Ντίτριχ Μπονχέφερ

«Είναι χαρακτηριστικό - και πλεονέκτημα - των δυνατών αντρών, να ανασύρουν τα κρίσιμα θέματα και να σχηματίζουν μια ξεκάθαρη γνώμη γι' αυτά. Οι αδύναμοι πάντα πρέπει να αποφασίσουν μεταξύ εναλλακτικών απόψεων που δεν είναι δικές τους...»

Ντίτριχ Μπονχέφερ, ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=289> (01/07/2016)

***

«Ένας Θεός που μας αφήνει να διαπιστώσουμε την ύπαρξή του είναι είδωλο...»

Ντίτριχ Μπονχέφερ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=289> (01/07/2016)

***

«Η δράση δεν πηγάζει από τη σκέψη, αλλά από την ετοιμότητα για ανάληψη ευθύνης...»

Ντίτριχ Μπονχέφερ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=289> (01/07/2016)

***

«Μόνο αυτός που πιστεύει είναι υπάκουος και μόνο αυτός που είναι υπάκουος πιστεύει...»

Ντίτριχ Μπονχέφερ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=289> (01/07/2016)

***

«Η αξιολόγηση της ηθικής μιας κοινωνίας είναι το τι κάνει για τα παιδιά της...»

Ντίτριχ Μπονχέφερ, ανακτήθηκε από <http://ixnos.pblogs.gr/2013/08/criminal-minds-apofthegmata.html> (01/07/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

Ο **Μάρτιν Λούθερ Κινγκ** ο νεώτερος (15 Ιανουαρίου 1929 – 4 Απριλίου 1968), ήταν ιερέας του δόγματος των Βαπτιστών, ειρηνιστής και οπαδός της δράσης μέσω της παθητικής αντίστασης, ηγέτης του Αφροαμερικανικού Κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα των μαύρων. Αφού ολοκλήρωσε μια σειρά θεολογικών σπουδών, έλαβε θέση πάστορα σε εκκλησία των Βαπτιστών και αναμίχθηκε στον αγώνα των μαύρων για την απόκτηση πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Το 1955 ηγήθηκε της νικηφόρας εκστρατείας του μποϋκοτάζ των δημοσίων λεωφορείων της πόλης Μοντγκόμερ της Αλαμπάμα (εξαιτίας του φυλετικού διαχωρισμού των επιβατών) και το 1957 αναγνωρίζοντας την ανάγκη δημιουργίας ενός πανεθνικού οργάνου που θα συντόνιζε τον αγώνα των μαύρων ίδρυσε μαζί με άλλους, ιερωμένους και μη, την *Διάσκεψη της Χριστιανικής ηγεσίας του Νότου* (Southern Cristian Leadership Conference) και έγινε ο πρώτος της πρόεδρος. Το 1961 εμπύχωσε την εκστρατεία *Επιβάτες για την Ελευθερία*, την κινητοποίηση που έφερε και το πραγματικό τέλος στους φυλετικούς διαχωρισμούς σε όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Το 1962 ηγήθηκε του αγώνα εναντίον του φυλετικού διαχωρισμού στο Ώλμπανυ της Τζόρτζια (Κίνημα του Ώλμπανυ) και το 1963 βοήθησε στη διοργάνωση ειρηνικών πορειών διαμαρτυρίας στη πόλη Μπέρμιγχαμ (Αλαμπάμα) της Αλαμπάμα. Την ίδια περίοδο ηγήθηκε επίσης της «Πορείας στην Ουάσινγκτον» και εκεί εκφώνησε την ιστορική ομιλία του που ξεκινά με τη φράση «Έχω ένα όνειρο...», στην οποία

περιγράφει το όραμα του για ισότητα στην αμερικανική κοινωνία. Στις 14 Οκτωβρίου του 1964 του απονεμήθηκε το Βραβείο Νόμπελ για τους αγώνες του υπέρ των πολιτικών δικαιωμάτων των μαύρων μέσω ειρηνικών διαμαρτυριών. Το 1965 ηγήθηκε της *Πορείας από τη Σέλμα στο Μοντγκόμερυ*, διαμαρτυρία για τη μη εκχώρηση του δικαιώματος ψήφου στους μαύρους.

Στα τελευταία χρόνια της ζωής του μίλησε εναντίον του πολέμου στο Βιετνάμ, κριτικάροντας σφοδρά την αμερικανική κυβέρνηση και το 1967 εκφώνησε τον επίσης περίφημο λόγο του «Πέρα από το Βιετνάμ». Το 1968, και ενώ σχεδίαζε ακόμα μια πορεία προς την Ουάσινγκτον, την «πορεία των φτωχών», δολοφονήθηκε στις 4 Απριλίου στο Μέμφις του Τενεσσί. Ο Κινγκ έλαβε μετά θάνατον πολλές διακρίσεις όπως το *Προεδρικό Μετάλλιο για την Ελευθερία* και το *Χρυσό Μετάλλιο του Κογκρέσου*. Το 1986 η 15η Ιανουαρίου (η ημέρα της γέννησής του) ανακηρύχθηκε επίσημη εορτή στις Η.Π.Α.

Ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B9%CE%BD_%CE%9B%CE%BF%CF%8D%CE%B8%CE%B5%CF%81_%CE%9A%CE%B9%CE%BD%CE%B3%CE%BA (01/07/2016)

***

Αποφθέγματα του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

«Έχω ένα όνειρο, ότι μια μέρα, στους κόκκινους λόφους της Γεωργίας, οι γιοι πρώην σκλάβων και οι γιοι πρώην ιδιοκτητών σκλάβων θα καθίσουν δίπλα-δίπλα στο τραπέζι της αδελφοσύνης...»

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Πίστη είναι να ξεκινάς ανεβαίνοντας το πρώτο σκαλοπάτι, χωρίς να βλέπεις ολόκληρη τη σκάλα...»

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Το σκοτάδι δεν μπορεί να διώξει το σκοτάδι. Μόνο το φως μπορεί να το κάνει αυτό. Το μίσος δεν μπορεί να διώξει το μίσος. Μόνο η αγάπη μπορεί να το κάνει αυτό...»

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Αν ένας άνθρωπος δεν έχει βρει κάτι για το οποίο θα πέθαινε, δεν αξίζει να ζει...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Έχω ένα όνειρο, ότι τα τέσσερα μικρά παιδιά μου θα ζήσουν μια μέρα σ' ένα έθνος όπου δεν θα κρίνονται από το χρώμα του δέρματός τους, αλλά από το χαρακτήρα τους...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Κανείς δεν μπορεί να σε καβαλήσει, αν δεν είσαι σκυμμένος...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

«Η ελευθερία δεν δίνεται ποτέ εθελοντικά από τον καταπιεστή. Πρέπει να κατακτηθεί από τον καταπιεζόμενο...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Μην επιτρέψεις σε κανέναν να σε σύρει τόσο χαμηλά κάνοντας να τον μισήσεις...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Ακόμα κι αν ήξερα ότι αύριο ο κόσμος θα εξαφανιζόταν, εγώ πάλι θα φύτευα σήμερα τη μηλιά μου...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Η πιο επίμονη και επείγουσα ερώτηση στη ζωή είναι: «τι κάνεις για τους άλλους;»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

***

«Πάντα είναι ο κατάλληλος χρόνος για να κάνεις αυτό που είναι σωστό...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1399> (01/07/2016)

«Η αδικία, οπουδήποτε και εάν συμβαίνει, απειλεί τη δικαιοσύνη παντού. Είμαστε παγιδευμένοι σε έναν ιστό αναπόφευκτης αμοιβαιότητας, δεμένοι με ένα νήμα κοινού πεπρωμένου. Οτιδήποτε επηρεάζει κάποιον άμεσα, επηρεάζει όλους μας έμμεσα...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από

https://el.wikiquote.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B9%CE%BD_%CE%9B%CE%BF%CF%8D%CE%B8%CE%B5%CF%81_%CE%9A%CE%B9%CE%BD%CE%B3%CE%BA (01/07/2016)

***

«Σχεδόν πάντοτε η μειονότητα των δημιουργικών, αφοσιωμένων ανθρώπων έκανε τον κόσμο καλύτερο...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από

https://el.wikiquote.org/wiki/%CE%9C%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B9%CE%BD_%CE%9B%CE%BF%CF%8D%CE%B8%CE%B5%CF%81_%CE%9A%CE%B9%CE%BD%CE%B3%CE%BA (01/07/2016)

***

«Ο παλιός νόμος 'οφθαλμός αντί οφθαλμού' τους αφήνει όλους τυφλούς. Είναι πάντα σωστό να κάνει κανείς αυτό που είναι σωστό...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από <http://www.altsantiri.gr/viral/32-vathistochasta-apofthegmata-gia-tin-anthropotita-apo-ton-martin-louther-king/> (01/07/2016)

***

«Η ζωή μας αρχίζει να τελειώνει όταν σιωπάμε για πράγματα που έχουν σημασία...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από <http://www.altsantiri.gr/viral/32-vathistochasta-apofthegmata-gia-tin-anthropotita-apo-ton-martin-louther-king/> (01/07/2016)

«Έχω αποφασίσει να επιμένω στην αγάπη. Το μίσος είναι ένα πολύ μεγάλο βάρος για να σηκώνει κανείς...»

Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ, ανακτήθηκε από <http://www.altsantiri.gr/viral/32-vathistochasta-apofthegmata-gia-tin-anthropotita-apo-ton-martin-louther-king/> (01/07/2016)

***

Βιογραφικά στοιχεία του Ντέσμοντ Τούτου

Ο Ντέσμοντ Τούτου γεννήθηκε στις 7 Οκτωβρίου 1931 στο Κλέρκστοντοπ το Τρανσβάαλ της της Νότιας Αφρικής, μια πόλη με χρυσωρυχεία δυτικά του Γιοχάνεσμπουργκ. Οι γονείς του ανήκαν στις φυλές Ξόσα και Τσουάνα. Σε ηλικία 12 ετών, η οικογένειά του μετακομίζει στο Γιοχάνεσμπουργκ. Λόγω οικονομικών

στενοτήτων της οικογένειάς του, αναγκάζεται να εργάζεται και να πηγαίνει ταυτόχρονα σχολείο, στο Λύκειο Μπαντού του Γιοχάνεσμπουργκ. Αν και αρχικό του όνειρο ήταν η ιατρική, αποφασίζει να γίνει δάσκαλος, όπως και ο πατέρας του. Αρχικά εκπαιδεύτηκε ως δάσκαλος στο Κολέγιο Μπαντού της Πραιτώρια και το 1954 αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο της Νότιας Αφρικής και άρχισε να διδάσκει. Τρία χρόνια αργότερα παραιτείται από τη θέση του εξαιτίας ενός καινούργιου νόμου που περιορίζει τους μαύρους σε μια δεύτερης κατηγορίας εκπαίδευση («εκπαίδευση Μπαντού») σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Ξεκινά σπουδές θεολογίας και το 1961 χειροτονείται αγγλικανός ιερέας, έχοντας επηρεαστεί από πολλούς λευκούς κληρικούς στη χώρα, όπως τον επίσης πολέμιο του απαρτχάιντ Επίσκοπο Τρέβορ Χάντλστον. Στα τέλη της δεκαετίας του '60 εγκαθίσταται μαζί με τη σύζυγό του, Λία Νομαλίζο (είχαν παντρευτεί το 1955), και τα τέσσερα παιδιά τους (Τρέβορ Ταμσάνκα, Τερέζα Ταντέκα, Ναόμι Νοντόμπι, Μφο Αντρέα) στο Λονδίνο, όπου λαμβάνει το διδακτορικό του δίπλωμα από το King's College. Κατά τη δεκαετία του '70, χρηματίζει υποδιευθυντής του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών και διορίζεται πρωθιερέας του Γιοχάνεσμπουργκ κατά την περίοδο 1975-1976. Είναι ο πρώτος μαύρος που καταλαμβάνει αυτή τη θέση. Από το 1976 ως το 1978 διατελεί επίσκοπος του Λεσότο. Αμέσως μετά αποδέχεται τον διορισμό του στη θέση του γενικού γραμματέα του Νοτιοαφρικανικού Συμβουλίου Εκκλησιών και από αυτή τη θέση (μέχρι το 1985) διακρίνεται σε εμβληματική εθνική και παγκόσμια φιγούρα για τα δικαιώματα των Μαύρων της Νότιας Αφρικής. Αν και ήταν ήδη αναγνωρίσιμη και σεβαστή εκκλησιαστική φυσιογνωμία πριν την εξέγερση του 1976 στις επαρχίες των μαύρων, τους μήνες λίγο πριν την εξέγερση του Σοβέτο άρχισε να γίνεται γνωστός στους λευκούς Νοτιοαφρικανούς για τις μεταρρυθμιστικές του ιδέες. Ο Τούτου διακηρύσσει μια μάχιμη πολιτική μη βίας, οραματίζεται «μια δημοκρατική και δίκαιη κοινωνία χωρίς φυλετικές διαφορές», ενθαρρύνει την επιβολή οικονομικών κυρώσεων στην κυβέρνηση της Πραιτώρια από τις χώρες που διατηρούν εμπορικές σχέσεις μαζί της, ενώ στα κηρύγματά του τονίζει ορισμένα κύρια σημεία:

- Ίσα πολιτικά δικαιώματα για όλους
- Κατάργηση των νόμων της Νοτίου Αφρικής περί διαβατηρίων
- Κοινό σύστημα εκπαίδευσης (κατάργηση εκπαίδευσης Μπαστού)
- Παύση της αναγκαστικής απέλασης από τη Νότια Αφρική στα λεγόμενα μπαστουντάν

Η νοτιοαφρικανική κυβέρνηση για αρκετά χρόνια αρνείται να του χορηγήσει διαβατήριο, παρεμποδίζοντας την επικοινωνία του με τη διεθνή κοινότητα. Το 1984, ο Ντέσμοντ Τούτου βραβεύεται με το Νόμπελ Ειρήνης, για τη συνεισφορά του στην αντιμετώπιση του απαρτχάιντ. Έπειτα από μια βραχύχρονη θητεία ως Επίσκοπος του Γιοχάνεσμπουργκ, το 1986 εκλέγεται αρχιεπίσκοπος του Κέιπ Τάουν, αξίωμα που διατήρησε μέχρι το 1996.

Ο Τούτου δέχτηκε θερμά τις φιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις που ανήγγελε ο Πρόεδρος Φρεντερίκ Ντε Κλερκ μετά την εκλογή του το 1989. Οι ρυθμίσεις αυτές περιλάμβαναν την άρση της απαγόρευσης λειτουργίας του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου και την απελευθέρωση του Νέλσον Μαντέλα από τη φυλακή.

Τα τελευταία χρόνια χτυπημένος από καρκίνο του προστάτη έχει αποσυρθεί από την ενεργό δράση. Έχει γράψει διάφορα βιβλία, το τελευταίο από τα οποία με τίτλο

"Ο Θεός έχει ένα Όνειρο" (God Has a Dream). Διατηρεί ένα ιδιωτικό γραφείο κοντά στην κατοικία του στο Μίλνερτον του Κέιπ Τάουν.

Ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CF%84%CE%AD%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CF%84_%CE%A4%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%BF%CF%85 (01/07/2016)

***

Αποφθέγματα του Ντέσμοντ Τούτου

«Ο καλύτερος τρόπος για να καταπολεμήσουμε την τρομοκρατία είναι να στηρίξουμε και να ενισχύσουμε τις ελευθερίες που η τρομοκρατία προσπαθεί να καταλύσει...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CF%84%CE%AD%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CF%84_%CE%A4%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%BF%CF%85 (01/07/2016)

***

«Αρνούμαστε να γίνουμε το χαλάκι, πάνω στο οποίο θα σκουπίσει τις μπότες της η κυβέρνηση...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CF%84%CE%AD%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CF%84_%CE%A4%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%BF%CF%85 (01/07/2016)

***

«Το καλό είναι πιο δυνατό από το κακό. Η αγάπη πιο δυνατή από το μίσος. Το φως πιο δυνατό από το σκοτάδι. Η ζωή πιο δυνατή από τον θάνατο. Η νίκη είναι δική μας, μέσω εκείνου που μας αγαπά...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portrait/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Αν παραμένεις ουδέτερος σε περιπτώσεις αδικίας, τότε έχεις διαλέξει την πλευρά του δυνάστη. Αν ένας ελέφαντας έχει τα πόδια του πάνω σε ένα ποντίκι κι εσύ λες ότι είσαι ουδέτερος, το ποντίκι δεν πρόκειται να εκτιμήσει την ουδετερότητά σου...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portrait/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Όταν ήρθαν οι ιεραπόστολοι στην Αφρική, είχαν τη Βίβλο και εμείς τη γη. Μας είπαν "ας προσευχηθούμε". Όταν τους ανοίξαμε την πόρτα μας, εμείς είχαμε τη Βίβλο και εκείνοι τη γη μας...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portraits/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Ο Ιησούς δεν είπε θα πάρω μαζί μου μερικούς. Ο Ιησούς είπε θα σας πάρω όλους, όλους, όλους, όλους, όλους. Μαύρους, άσπρους, κίτρινους, πλούσιους, φτωχούς, έξυπνους, όχι και τόσο έξυπνους, όμορφους, όχι και τόσο όμορφους. Είναι ένα από τα πιο ριζοσπαστικά μηνύματα...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portraits/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Οι άνθρωποι που χαίρουν μεγάλης εκτίμησης δεν είναι στρατιωτικά δυνατοί, ούτε καν οικονομικά ισχυροί. Είναι αυτοί που έχουν ταχθεί να κάνουν τον κόσμο μας ένα καλύτερο μέρος...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portraits/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Παρά την όλη φρίκη που κυριαρχεί στον κόσμο, τα ανθρώπινα όντα είναι φτιαγμένα για το καλό...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<http://www.newsbeast.gr/portraits/arthro/707566/o-nobelistas-kilirikos-desmod-toutou> (01/07/2016)

***

«Το να νικάς είναι πολύ ωραίο, ωστόσο η αληθινή απόλαυση είναι, να παρηγορείς τον ηττημένο...»

Ντέσμοντ Τούτου, ανακτήθηκε από

<https://el.wikiquote.org/wiki/%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%85%CF%87%CE%AF%CE%B1> (01/07/2016)

Βιογραφικά στοιχεία του Μαχάτμα Γκάντι

Ινδός πνευματικός ηγέτης και πολιτικός, η επιρροή του οποίου ξεπέρασε τα όρια της χώρας του. Θεωρείται ο πατέρας του Ινδικού εθνικισμού και ο κήρυκας της μη

βίας στον 20ο αιώνα. Υπήρξε ο καταλύτης για την κατάρρευση της αποικιοκρατίας τις πρώτες δεκαετίες μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ο Μοχάντας Καραμτσάντ Γκάντι γεννήθηκε στις 2 Οκτωβρίου 1869 στο Πορμπαντάρ της υπό αγγλική κυριαρχία Ινδικής επαρχίας Γκουτζαράτ. Είναι γνωστός ως «Μαχάτμα» («Μεγάλη Ψυχή» στα σανσκριτικά), χαρακτηρισμό που φέρεται να του απέδωσε το 1915 ο συμπατριώτης του νομπελίστας ποιητής και στοχαστής Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ.

Ο Γκάντι ήταν το μικρότερο παιδί του Καραμτσάντ Γκάντι, κυβερνήτη σ' ένα από τα πριγκιπάτα του Γκουτζαράτ και της τετάρτης συζύγου του Πουτλιμπάι. Η οικογένειά του λάτρευε τον θεό Βισνού και ήταν επηρεασμένη από το θρησκευτικό κίνημα των Ζαϊνιστών, οι οποίοι αρνούνταν να σκοτώσουν ακόμη και μυρμήγκι.

Οι οικογενειακές αρχές της χορτοφαγίας, του μη τραυματισμού οποιουδήποτε ζώντος οργανισμού, της νηστείας ως μεθόδου αυτοκάθαρσης και της ανοχής προς το διαφορετικό, επηρέασαν βαθιά τον Γκάντι. Δεν τον εμπόδισαν, όμως, να κηρύξει τη δική του επανάσταση όταν ήταν έφηβος. Πέρασε μία περίοδο κατά την οποία δήλωνε άθεος, επιδιόταν σε μικροκλοπές, κάπνιζε κρυφά και - το χειρότερο - έτρωγε κρέας. Οι γονείς του τον πάντρεψαν 13 ετών με ένα ακόμη μικρότερο κορίτσι, την Καστουρμπάι.κάντι στη Νότια Αφρική το 1895.

Όταν τελείωσε το σχολείο, η οικογένειά του αποφάσισε να τον στείλει στο Λονδίνο για να σπουδάσει νομικά. Στην Αγγλία, την οποία φανταζόταν ως «χώρα φιλοσόφων και ποιητών, το ίδιο το κέντρο του πολιτισμού», αγωνίστηκε σκληρά για να προσαρμοστεί στον δυτικό τρόπο ζωής. Η χορτοφαγία του γινόταν συχνά αντικείμενο χλευασμού από τους συμφοιτητές του, αλλά το ότι αναγκαζόταν να υπερασπίζεται τις αξίες του τον έκανε να βγει από το καβούκι του και να αποκτήσει μαχητικότητα. Έγινε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής του Συλλόγου Χορτοφάγων του Λονδίνου, στην οποία ανήκε και ο θεατρικός συγγραφέας Τζορτζ Μπέρναρντ Σο, συμμετείχε στις συνεδριάσεις τους και αρθρογραφούσε στο περιοδικό τους. Γνώρισε δυναμικούς άνδρες και γυναίκες, που τον μύησαν στη Βίβλο και την Μπαγκαβατγκίτα (Bhagavadgita), την πιο εκλαϊκευμένη έκφραση του ινδουισμού.

Μετά την επιστροφή του στην Ινδία το 1891, ο Γκάντι δυσκολεύτηκε να βρει δουλειά, γι' αυτό δέχθηκε με ανακούφιση μία πρόταση να εργαστεί σε ινδική εταιρεία στη Νότια Αφρική. Οι εμπειρίες του στην έντονα ρατσιστική νοτιοαφρικανική κοινωνία ήταν καθοριστικές για τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Αφού ξυλοκοπήθηκε από τον λευκό οδηγό μιας άμαξας, επειδή αρνήθηκε να παραχωρήσει τη θέση του σ' έναν λευκό επιβάτη, αφού αποχώρησε από την αίθουσα ενός δικαστηρίου, επειδή ο λευκός δικαστής απαίτησε να βγάλει το τουρμπάνι του, αποφάσισε ότι από τότε και στο εξής δεν θα δεχόταν την αδικία. Επί πολλά χρόνια, αγωνίστηκε υπέρ των δικαιωμάτων των Ινδών μεταναστών στη Νότια Αφρική και εμπνεύστηκε την πολιτική της μη βίας ως μέσο αντίστασης στους καταπιεστές. Όπως, όμως, αναφέρουν οι βιογράφοι του, «αυτά που έκανε εκείνος για τη Νότια Αφρική ήταν λιγότερο σημαντικά απ' ό,τι έκανε η Νότια Αφρική για εκείνον». Εκεί μετατράπηκε από δικηγόρος σε πολιτικό ηγέτη.

Το 1915 επέστρεψε στην Ινδία και δεν έφυγε ξανά από τη χώρα του, εκτός από ένα σύντομο ταξίδι στην Ευρώπη το 1931. Στην αρχή κράτησε χαμηλό προφίλ, αλλά ως το 1920 είχε γίνει η κυριότερη πολιτική φυσιογνωμία της Ινδίας. Επί των ημερών του το Ινδικό Εθνικό Κόμμα του Κογκρέσου έγινε μια μαζική πολιτική οργάνωση, που άπλωνε τις ρίζες της σε κάθε πόλη και χωριό της Ινδίας. Το μήνυμα του Γκάντι

ήταν απλό: δεν την κρατούσαν υπόδουλη τα βρετανικά όπλα, αλλά οι ατέλειες των ίδιων των Ινδών. Γκάντι το 1931. Ο Γκάντι έγινε κήρυκας του ινδικού εθνικισμού και της ειρηνικής άρνησης συνεργασίας με τους βρετανούς αποικιοκράτες. Η στάση των Βρετανών απέναντί του ήταν ένα κράμα θαυμασμού, θυμηδίας, αμηχανίας, καχυποψίας και μνησικακίας. Τα ίδια συναισθήματα έτρεφαν και αρκετοί από τους πολιτικούς του αντιπάλους. Όσο, όμως, οι Ινδοί συνειδητοποιούσαν ότι μπορούσαν να αντισταθούν στη Μεγάλη Βρετανία, τόσο αυξανόταν ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις δύο μεγάλες θρησκευτικές κοινότητες της αχανούς χώρας, τους ινδουιστές και τους μουσουλμάνους. Το φθινόπωρο του 1924 ο Γκάντι έκανε απεργία πείνας τριών εβδομάδων για να τους παροτρύνει να ακολουθήσουν τον δρόμο τής μη βίας. Αυτή ήταν μία από τις κυριότερες «δημόσιες νηστείες» του. Το 1930 εφάρμοσε την πιο σημαντική από τις πολιτικές του: την αντίσταση κατά του φόρου στο αλάτι που επέβαλλαν οι Βρετανοί, οι οποίοι δεν δίσταζαν να τον φυλακίζουν με κάθε ευκαιρία. Στη φυλακή ο Γκάντι ξεκίνησε άλλη μία απεργία πείνας για να αποκτήσουν δικαιώματα οι «παρίες», που ήταν σε θέση χειρότερη και από εκείνη της χαμηλότερης κάστας. Συγχρόνως, δεν έπαυε να ζητεί την ανεξαρτησία της Ινδίας. Μετά την νίκη του Εργατικού Κόμματος στις βρετανικές εκλογές του 1945 άρχισαν τριμερείς διαπραγματεύσεις ανάμεσα στη βρετανική κυβέρνηση, στους ινδουιστές του Κογκρέσου και του Συνδέσμου των Μουσουλμάνων υπό τον δικηγόρο Μοχάμετ Τζίνα, οι οποίες κατέληξαν στο σχέδιο Μαουντμπάτεν (3 Ιουνίου 1947) και στην ίδρυση δύο νέων κυρίαρχων κρατών, της Ινδίας και του Πακιστάν (15 Αυγούστου 1947), προς μεγάλη απογοήτευση του Γκάντι, ο οποίος προσπάθησε μάταια να συμβιβάσει τις δύο πλευρές. Το αποτέλεσμα ήταν να τον μισήσουν και οι δύο. Στις 30 Ιανουαρίου 1948, ενώ ο Γκάντι κατευθυνόταν προς τον τόπο της βραδινής του προσευχής στο Δελχί, δολοφονήθηκε από τον 39χρονο φανατικό ινδουιστή Νατουράμ Γκότσε, αυτός ο υπέρμαχος της μη βίας.

Ο Γκάντι με πολιτική και πνευματική στάση του πυροδότησε τρεις από τις μεγαλύτερες επαναστάσεις του 20ου αιώνα: την επανάσταση κατά της αποικιοκρατίας, των φυλετικών διακρίσεων και της βίας. Μεταξύ των προσωπικοτήτων που επηρεάστηκαν από τη δράση του αξίζει να αναφέρουμε τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ στις ΗΠΑ και τον Νέλσον Μαντέλα στη Νότιο Αφρική. Ανάμεσα στους θαυμαστές του συγκαταλέγονται ο Αλβέρτος Αϊνστάιν, ο οποίος έβλεπε στην πολιτική της μη βίας του Γκάντι το πιθανό αντίδοτο στη μαζική βία που εξαπολύθηκε με τη διάσπαση του ατόμου, και ο σουηδός νομπελίστας οικονομολόγος Γκούναρ Μίρνταλ, που χαρακτηρίζει τον Γκάντι «φωτισμένο φιλελεύθερο σε όλα σχεδόν τα πεδία».

Ανακτήθηκε από <http://www.sansimera.gr/biographies/996> (01/07/2016)

***

Αποφθέγματα Μαχάτμα Γκάντι

«Πρώτα σε αγνοούν, μετά σε κοροϊδεύουν, μετά σε πολεμούν, μετά τους νικάς...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ένας άνθρωπος είναι το σύνολο των πράξεών του. Τι έχει κάνει, τι μπορεί να κάνει. Τίποτε άλλο...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Τα εφτά που δεν πρέπει να έχεις: Πλούτο χωρίς μόχθο, Γνώση χωρίς χαρακτήρα, Πολιτική χωρίς αρχές, Απόλαυση χωρίς συναίσθημα, Εμπόριο χωρίς ήθος, Επιστήμη χωρίς ανθρωπιά, Αγάπη χωρίς θυσία...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Μ' αρέσει ο Χριστός σας. Δεν μ' αρέσουν οι χριστιανοί σας. Οι χριστιανοί σας είναι τόσο διαφορετικοί από τον Χριστό...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Η ικανότητα να συγχωρείς είναι προσόν του δυνατού. Οι αδύναμοι ποτέ δεν συγχωρούν...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Το μόνο αποτέλεσμα που θα έχει το «οφθαλμόν αντί οφθαλμού» είναι ότι θα καταλήξει να κάνει όλον τον κόσμο τυφλό...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ευτυχία είναι όταν αυτά που σκέφτεσαι, αυτά που λες και αυτά που κάνεις, βρίσκονται σε αρμονία μεταξύ τους...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από

<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Είναι καλύτερα να στέκεσαι όρθιος με σπασμένο και μπανταρισμένο κεφάλι, από το να σέρνεσαι με την κοιλιά για να γλιτώσεις το κεφάλι σου...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ένα «όχι» που βγήκε από μια βαθιά πεποίθηση, είναι πολύ καλύτερο -και πιο μεγαλειώδες- από ένα «ναι» που ειπώθηκε για να ευχαριστήσει ή, χειρότερα, για να αποφύγει φασαρίες...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Η γη παράγει αρκετά για να ικανοποιήσει τις ανάγκες όλων των ανθρώπων, αλλά όχι την πλεονεξία όλων των ανθρώπων...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Να χάνεις την υπομονή σου σημαίνει να χάνεις τη μάχη...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Η χρήση βίας μπορεί να φαίνεται καμιά φορά ότι κάνει καλό, το καλό αυτό όμως είναι προσωρινό, ενώ το κακό που προξενεί είναι μόνιμο...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Η μη-βία προϋποθέτει διπλή πίστη: πίστη στο Θεό και πίστη στον άνθρωπο...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Η χειρότερη μορφή βίας είναι η φτώχεια...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ένας αδύναμος άνθρωπος είναι δίκαιος μόνο κατά τύχη. Ένας δυνατός, μη-βίαιος άνθρωπος είναι άδικος μόνο κατά τύχη...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Μπορεί να μην ξέρεις ποτέ τα αποτελέσματα όπου οδηγούν οι πράξεις σου. Αλλά αν δεν κάνεις τίποτα, δεν πρόκειται να υπάρξει κανένα αποτέλεσμα...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ο θυμός και η έλλειψη ανοχής είναι εχθροί της ορθής κρίσης...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ο μόνος τύραννος που δέχομαι είναι η σκληρή φωνή μέσα μου...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Είναι ανόητο να είσαι πολύ σίγουρος για την σοφία σου. Είναι υγιές να υπενθυμίζεις στον εαυτό σου ότι και οι ισχυρότεροι μπορεί να αποδυναμωθούν και οι σοφότεροι μπορεί να σφάλουν...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από <http://www.piperries.gr/posts/oi-10-themeliodeis-arxes-toy-maxatma-gkanti> (01/07/2016)

***

«Βλέπω μόνο τις αρετές των ανθρώπων. Αφού δεν είμαι αλάθητος, δεν θα αναλύσω τα λάθη των άλλων...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από <http://www.piperries.gr/posts/oi-10-themeliodeis-arxes-toy-maxatma-gkanti> (01/07/2016)

***

«Κανείς δεν μπορεί να με πληγώσει χωρίς τη συγκατάθεσή μου...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Τη μέρα που η δύναμη της αγάπης θα υπερνικήσει την αγάπη της δύναμης, ο κόσμος θα γνωρίσει την ειρήνη...»

Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)

***

«Ένας δειλός είναι ανίκανος να δείξει αγάπη. Αυτό είναι προνόμιο των γενναίων...»
Μαχάτμα Γκάντι ανακτήθηκε από
<http://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=711> (01/07/2016)